

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K - f.
Vidéken: " " " " 4 " 50f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDÓSBÍRÓ:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint,
az udvarban hátul.

Oroszok és japánok.

Rámutatunk már arra, hogy az oroszbarát részről felhozott nagyhangu irázis, a mely azt hangoztatja, hogy Európának csak az oroszokkal szabad rokonszenvezni, mert a fehér fajt képviseli a kelet-ázsiai harctéren, teljesen tarthatatlan. Bebizonyítottuk, hogy az európai civilizáció nem várhat semmit a muszkáktól, ha csak azt nem, hogy minden haladást meg fog akadályozni. — Ha győzne a muszka Ázsiában, akkor ugy az orosz meghódított tartományokban, mint pedig egész Európában csak rettegni lehet az orosz hatalom megnövekedésétől. Az egyetlen ország ez Európában, mely még a despotizmust egész félelmisségében képviseli a hatalmak között. Igaz, hogy a török birodalom is a despotizmust képviseli. Amde a török despotizmus csak a saját országára szorítkozik és más népekre az erőszak rendszerét kiterjeszteni nem akarja, nem is tudja. A török maradiságtól nincs mit tartanunk. Sőt akkor, a mikor a muszka szolgahad a magyar szabadságot vérbe-tüzbe elnyomta, a törökök voltak azok, a kik vendégszeretettel fogadták nagy szabadságharcosainkat.

Azonban az orosz despotizmus a mellét veri Európa közvéleménye előtt és azt harsogja, hogy a keresztény civilizációt képviseli Kelet-Ázsiában. Az ő harca a japánokkal nem más, mint a kereszténységnek a pogánysággal folytatott küzdelme. Rokonszenvezetek hát velünk muszkákkal, kiáltjuk harsány, fülsiketítő hangon és közben börtönbe vetik Helsingforsbon Schaumann apját, csak azért, mert apja volt Bobrikov merénylőjének. A keresztény civilizáció képviselői hetediziglen sujtják azokat, akik a despotizmus förtelmes hatalma ellen mernek valamit tenni. De azért ők azt állítják, hogy a keresztény civilizációt képviselik.

Ellenben mit várhat a civilizáció eszméje és ügye a japánoktól? A fölkelő nap országának nevezik birodalmukat. Valóban jellemző elnevezés. Alig hatvan esztendeje annak, hogy Japánország a civilizáció eszméjét tűzte zászlójára és már is hagyomány lett ottan az eszme kultusza. Fölkelőfélben van ott a civilizáció napja. Az aránylag rövid évtizedek alatt kivivta szabadságát ez a nép. A legsötétebb despotizmus jármát lerázta nyakáról és teljesen alkotmányos, a szabadság és nép-

jog minden elvét magában foglaló rendszert teremtett. Fialat még ott a civilizáció, de annál ideálisabb. Amivel Európában most már visszaélnék, aminek örve alatt a legnagyobb gonoszságokat követik el, az ott most szent jelszó, amely az uralkodónak és a népeknek szívéből fakad.

A fölkelő nap országában a kormány és a vezetőférfiak nem ürügynek tartják a civilizációt, hanem vezérlő elvnek, lelkesítő eszmének. Megifjodott aránylag rövid idő alatt az egész birodalmi, annak mindenféle politikai és társadalmi intézménye. Szabadságot, népjogot nemcsak saját hazájukban tartják tiszteletben és becsülésben, hanem minden nép szabadságát és jogait szívéből viselik, a melylyel érintkezésbe jutnak. — Bizvást elmondható, hogy a japánok jobban, tüzebben és szenvedélyesebben képviselik a civilizációt, mint Európában. Az oroszok által csak irázisképen hangoztatott civilizációt nem lehet egy napon együtt említeni a japánok által képviselt civilizációval.

Ha győz a japán fölkelő félben levő hatalom a keletázsiai területen, akkor bizonyos, hogy ott az európai népek által imádott

Rózsa.

A dolog valójában úgy áll, hogy csak a neve volt Rózsa, de nem rózsabokorban jött a világra, hanem a kálozi vásáron vette Szalai Mihály egy egresi kupectől. Ló lett volna, hanem a felvégi Tóth Sándor, a ki szereti leszólni a másét, csak a gebe nézve érdemesítette. Be kell vallani, hogy ez egyszer legalább igaza volt.

Voltaképpen azzal kellett volna kezdeni, hogy ez a Szalai Mihály egy szerencsétlen ember. Im, most is, hogy ez a nagy jégjárás volt, nem elég, hogy a pap földjében elverte a feles gabonáját, de mikor már a vihar egyszer elhúzódott a Duna felé, még vissza kellett neki fordulni, hogy egy elkésett villám leüthessen. Persze, hogy a Szalai Mihály házába ütött és még perszebb, hogy az leégett; de bennégett az egyik lóva is.

Hát a fehérvári püspöknek nem nagy baj, ha egy lóva elpusztul; de Szalai Mihálnál az az egy is éppen fele az összes lovainak. Aztán a leégett házban valahogy csak ellakhatik az ember az őszig, a mikor betetőzhetik, hanem a lóra szükség van, mert a mi gabonát a jég levett is, be kell hordani, meg a mi kis szem benne marad ki kell tipratni.

Venni kell hát. Nemesak kell, de muszáj. Ez az egy bizonyos. De az is bizonyos, hogy Szalai Mihálnak nincsen pénze; hanem keríteni kell, ha a föld alól is.

A szegény ember pedig kutyaember, mikor pénzre van szüksége. Az „Egyletnél” még s hivatalszolgának is süvegelni kell, még se bizonyos, hogy a váltóját elfogadják. Azaz, hogy nem is fogadják el, mert a háza le van égve, mása meg nincs. A Policernél meg már ugy is tele van adóssággal. Onnan lisztelt az egész tavaszon a jó arátás reményében, de azt se tudja most fizetni, hát kerekben megmondta, hogy nem ad. Ott volna még a cudar Horváth, a kinek volna is pénze, talán adna is, de az pogányabb a pogánynál, mert megnyuzza a szegény embert.

Utoljára is a nyomoruság csak odahajtotta. Nagy könyörgésre kapott is tőle harminc forintot iszonyu interesre. A mi lovat azon vehet, nem lesz ugyan a táltosok ivadéka, de hát annak is négy lába lesz, valahogy csak elesetlik-botlik.

— Lessz ló.

Ezzel állított be az égott házba. Örült is egy kicsit, de busult is, ha a kamatra gondolt. Hanem a gyerekek nem törődtek azzal s fél óra múlva az egész libarét azt

tárgyalta, hogy Szalai Mihály hétfőn lovat vesz. Es a libaréti tárgyalások folytak napról-napra s a sok gyerek vitte szét a ló hirét. Megállapított, hogy pej lesz, csilag lesz a homlokán, Rózsa lesz a neve. Mig az a négy nap hétfőig eltelt, a faluban legendás alakká nőtt az a ló, a mit Szalai Mihály majd vesz a kálozi vásáron.

Öreguteai Molnár Pál, a ki elvitte magával Szalai Mihályt, fölvette a Miska gyereket is, mivelhogy nagyon kívánczok.

A kálozi vásár nem az a vásár, a hová a drágább lovakat szokták vezetni. De Szalai Mihály még az olesók között is csak lefelé kereskedett. Talált ugyan egyetkettőt, a melyik oda illett volna az ő sárgája mellé, hanem az a harminc forint, éppen mert olyan kevés volt, nagyon lefelé húzta a vágyait.

Végre megállt egynél, a melyikről gondolta, hogy a pénzének megfelel. Egy nagycsontu pej volt, messze tul a java korán. Szügye és marja erősen feltörve; valami kiszolgált kubikos ló lehetett, egy csipetnyi felesleges hus nélkül. Mikor felejevágott az ostorával, alig hogy megmozdult.

Szalai Mihály nem akarta mutatni,

Törlesztéses

és egyéb kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett

Hartstein Kálmán

Debrecen.

eszközöl ki

jelzalog kölcsön irodája

Piac-utca 83. szám.

civilizáció el fog terjedni Ázsiában oly hatalmasan, hogy védbástyája lesz a felvilágosodásnak a keleten. At fog terjedni Kinára is a megújulás, amely országban még csakugyan nagy sötétség uralkodik. Reformálódik az egész kelet — európai értelemben — s a fölkelő nap bevilágítja a legsötétebb Ázsiát is.

Ha győz az orosz, akkor a hóhérruralom nem szűnik meg sem Oroszországban, sem a meghódított orosz tartományokban. Sőt a hóhérrendszer kiterjesztődik a keletre is és megfojtja azt a civilizációt, amelyet a japánok eddig teremtettek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

Még ninesen tíz óra és zsufozásig meg vannak telve a folyosók. Csupa érdeklődés és csupa izgalom minden arc, hiszen ma lesz a nagy eset, a mit napok óta hirdettek sippal, dobbal, trombitaszóval, br. Bánffy Dezső beszélni fog. Az új párt vezére korán kinn volt a folyosón s sorban barátokozott az ellenzéki képviselőkkel. Vidám, eleven s gondtalan volt az arca.

A vitát Szatmári Mór beszéde nyitja meg. Hálátlan feladat lesz. Az általános érdeklődés közt megcsinálni az utat Bánffy számára. Pedig Szatmári temperamentumos beszéde nagyobb figyelmet megérdemelt volna.

Az ülést pontban fél tizenegykor nyitotta meg Jakabffy Imre alelnök. Az irrományok beterjesztése után Lukács László pénzügyminiszter jelentett be törvényjavaslatot az adónak több községben való behajtása dolgában.

A költségvetés.

Szatmári Mór: Megindokolja, miért nem viseltetik bizalommal a kormány iránt. Ennek legelső oka természetesen az, hogy

a kormány ténykedéseiben semmi olyat nem lát, a mely az ország függetlenségét célozná. Deák Ferenc azzal a gondolattal csinálta meg a kiegyezést, hogy abból lassan bár, de ki fog épülni az ország függetlensége. Ez a remény nem vált valóra s ezért indult meg oly erővel a közjogi harc. Hová jutottunk 37 év alatt! Hová jutott a magyar nemzet anyagi tekintetekben, mivé lett a mi régi becsületünk. Szól a chlopii parancsról, a nyelvi sérelmekről, az osztrák militarizmus garázdálkodásairól, a magyar állam tekintélyének annyi sérelméről. A nemzet akarata rég megszűnt már a magyar kormány cselekedeteinek indító oka lenni. A nemzetiségek lázonganak...

Vlád Aurél: Nem igaz. Ki az a nemzetiségi?

Olay Lajos: Oláh mars ki! (Az öklével veri a padot.) Gyalázat! Így beszélni a magyar képviselőházban. (Nagy zaj.)

Szatmári Mór: Vlád egészen másképen beszélt multkor, akkor úgy beszélt, mint jó magyar hazafi. Most kibujt a szeg a zsákból!

Vlád Aurél: Majd mit szólnak ehhez az ön oláh választói.

Szatmári Mór: Az én választóim derék magyar hazafiak s nem árulnak önnel. Ön konkolyt hint a nemzetiségek közé s más arcot vág idebenn a képviselőházban, mint a milyennel odahaza járkal. (Nagy tetszés a baloldalon.) Majd szóló folytatja a 67-es politika mai keserves képeinek a baját. Rátér a Tisza-kormány programjára. Tisza azt hirdeti, hogy szabadelvű nemzeti politikát folytat. Igéreteket tett a parlamenti reform dolgában s bizonyos szociális kérdésekben. És ezeket az igéreteket esze ágában sincs beváltani. Pedig ezek az ő szabadelvűségének a próbakövei. A mit tesz, az végig ellenkezik a liberálizmussal. Mi van az 1848: XX. végrehajtásával? Semmi! Olyan Tisza liberalizmusa, mint a takarékosága; talmi.

Beszélt ezután a parlamenti reformról és megoldását liberális szellemben sürgette, majd pedig a kiscgazdák érdekét kötötte a kormány szívére. Fölpanaszolja, hogy a közigazgatás emberei basáskodnak a szegény ügygyel és a nemzetiségi vidékeken ez csinálja a nemzetiségi kérdést. A köz-

igazgatás emberei könnyítik meg a nemzeti ségi bujtogatók munkáját.

A költségvetést nem fogadja el. (Éljenzés a baloldalon.)

Vlád Aurél személyes kérdésben beszélt és közbeszólására reflektál. Szatmári azt mondta, hogy az összes nemzetiségek ellenségeink.

Szatmári: Nem így mondtam!

Vlád Aurél: Azt mondta, hogy a nemzetiségek az állam ellenségei. Kivételt nem tett. Közbeszólása tiltakozás volt az általánosítás ellen. Olaynak kifakadása tehát nem volt helyén való, de megfelelő temperamentumának. A hazafiság kötelesség.

Ráth Endre: A magyar hazafiság!

Vlád Aurél: Igen, én csak egy magyar hazát ismerek. Bánffy Dezső törekvéseivel azonban, a ki mindent be akar olvasztani, egyet nem érthet.

Olay Lajos kijelenti, hogy itt a magyar parlamentben csak magyar embernek van helye.

Vlád Aurél: Eltántoritani magát sohasem engedni, sem megfélemlítéssel, sem más eszközzel.

Ezután szünet következett.

A háboru.

— Saját tudósítónktól. —

A táviratokban ismét zavar állott be. Egymással homlokegyenest ellenkező jelentések érkeznek a harcokról. Az egyik a japánok előnyomulását, a másik pedig minden vonalon való visszahuzódását jelenti. Csak az az egy bizonyos, hogy Port-Arthur ostroma folyik. De hogy ez az ostrom milyen stádiumban van, arról megint nincs bizonyos tudomásunk. Togo azt jelentette, hogy két orosz hajó elsüllyedt, egy pedig veszélyesen megsérült. Alexejev viszont azt mondja, hogy az orosz flotta sér-

hogy vevő szándéka van, hát csufondárosan mondta:

— Co tel!... Hát ettől ki akarhat elszökni?...

— Elszökni ettől?... kiáltott egy vörös képű kupec. Hát ért kend a lóhoz?

— Má hogy ne értenék? — mondja sértődve Szalai Mihály.

— No, hát nézzen keed ide. Nézze meg keed ezt a fejet, meg ezt a fület, nem igazi lángi faj-e? Ha fiatal vóna, négy százas vóna az ára. Így is német legyek, ha hatvan forintért od'adom.

— Talán hatot akart keed mondani? — veti oda Szalai Mihály.

A kupec, a ki kilátta már belőle a vevőt, megvetőleg fordít neki hátat és ostorával belevág a ló vékonyába, hogy a szegény állat nagyot ugrik.

— Ezt nézze meg keed, ez az ugrás maga megér ötven forintot.

— No, tizenötöt — nem mondom, hogy nem.

— Hát akkor vegyen keed szamarat — mondta amaz és nem szólt többet.

Szalai Mihály eloldalgott, de félóra mulva megint csak visszakerült.

— Hát aztán nem kehes ez a ló? — kérdezte.

— Ez-e? Má' hogyan vóna kehes, mikor nem az?

— Hát csakugyan nem adja keed husz forintot alul?

— No? harmincér', hát nem bánom, de alább egy krajeárral se.

Hosszu kinlódás után végre megalakultak 25 forintban s a Miska gyerek diadallal vezethette a tálost a kocsihoz.

Meg volt hát a ló, pej is, csillagos is, csak éppen hogy a neve Betyár. De nem ragaszkodik nagyon hozzá és belenyugszik, hogy Miska a liberáti közvéleményre való tekintettel Rózsának bémálja.

A kupec egy rozzant kötőféket hagyott a fején; Szalai Mihály a kötelesnél ujjal ruházza fel, azzal köti a Molnár Pál saroglyájához. A vásár feletti örömben aztán egy liter bor iránti költekezésre is rá adja a fejét a sarki Bigyisznél.

Felvégi Tóth Sándor éppen kocsijára ül, a mikor odaérnek.

— Hát ezt a gebét vetted, Mihály? — mondja.

— Ezt ám.

— Nagyon éhes-e szógám, megesz-e' téged.

— Hiszen bárcsak tudjon enni, — sóhajtja Mihály.

A Molnár Pál fiatal lovai nem igen

vannak hozzászokva a lassu menéshez és Rózsának ugyancsak kell igyekeznie a kocsi után. Azaz, hogy segítenek neki amazok is, mert az új kötőfék megfeszül, a mint annál-fogva huzzák, mégis előbb megizzad, mint azok, a vékonya meg dolgozik erősen.

Egyszer aztán elkezd köhögni. Szalai Mihály elbusultan hallja ezt a hangot. Kezdi gyanítani, hogy aligha be nem kefélték, mert kehes lovat sóztak a nyakába. Pedig a Rózsa mind jobban elarulja kehes mivoltát s lassanként behunyja szeméit is, úgy huzatja magát.

Mikor Molnár Pál megállt Szalai Mihályék előtt, a Rózsa igen kíváncsnak talalta lefeküdni ott az utca közepén a porba. Kettőt hármat rugott az ég felé, többet aztán nem is mozdult.

— Biz ennek vége, öcsém! vélte Molnár Pál. — Ezt megfojtotta a kehe.

Szalai Mihály csak nézte a lovat, nézte, mig kicsordult a könye.

— Lttam én máá' egy fertály órája, mondta végre elkeseredve, — hogy kiment belőle a pára; de nem szóltam, mondok, hadd gyűjjon hazáig.

Hogy igazán így mondta-e, arról fel-leljen Molnár Pál; hanem az bizonyos, hogy Szalai Mihály ma is csak egy lóval kinlódik.

Borsos István.

TOLNAI DÁNIEL

czipő-áruháza

DEBRECZEN, PIACZ-U. 49. SZ., POSTÁVAL SZEMBEN.

Tavaszi és nyári czipők, remek formákban

megérkeztek.

tetlen állapotban jött vissza a kikötőbe.

E jelentéseken alig lehet eligazodni. Mai távirataink nem vetnek fényt ezekre.

London, július 4.

Togo tengernagy jelenti, hogy hétfőn éjjel az egyik orosz űrhajót, mely hasonlított egy csatahajóhoz, a port-arthuri kikötő bejáratánál torpedóval megfúrták. Egy orosz torpedónaszádrömböt is elsüllyesztettek.

London, július 4.

Curzon lord ma Doverben beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy Indiában, mint alkirály felelős a nagy kiterjedésű határnak egy európai hatalom ellen való megvédéséért. Ezért, bár óhajtja a békét, szükség esetén kénytelen áttérni a támadásra.

Az orosz jelentések szerint a japánok június 30-tól Liaojang és Haitschongba vonultak vissza. Már annyiszor csatlakoztunk az orosz hivatalos jelentésben, hogy ezt csak fenntartással fogadhatjuk.

Pétervár, június 4.

A „Birschewija Wjedomos“-tinak sürgönyzik Liaojangból: Eddig mindig előrenyomultak a japánok és az oroszok hátráltak. Jelenleg a helyzet megváltozott. Az orosz csapatok előrenyomulnak az egész vonalon. A japánok nagy fontosságot tulajdonítottak annak, hogy a Modulín és Fenschuilitn szorosok kezeikben voltak, a melyek fölött most ismét az oroszok rendelkeznek.

Egyház és iskola.

A főiskola új vezetői. Dr. Ozory István főiskolai rektor átvette hivatalának vezetését. — Dr. Jászi Viktor távollétében ő intézi a jogi dékánatus ügyeit is. Hivatalos óráit d. e. 11—12 óra közt tartja. — Karai Sándor gimnáziumi igazgató is elfoglalta új állását. A jövő tanévre való előjegyzések szorgalmasan folynak. — Dr. Erdős József 1-én vette át a theológia vezetését.

Puky Gyula öröke. Puky Gyula egyházkerületi tanácsbíró lemondott a tiszteről. Az üresedésbe jött tanácsbírói helyre Kiss Aron püspök most rendelte el a szavazást, melynek végső határnapjával szeptember 2-ikát tűzte ki.

A sámsoni iskolák. A közoktatásügyi miniszter tegnap leiratilag hívta fel a püspök figyelmét a hajdusámsoni iskolák tulsufaltságára. A miniszter sürgős segítséget kér és a tanerők számára 800 korona segélyt ajánl fel.

VIDÉK.

Halál a gyorsvonaton.

— Saját tudósítónktól. —

A budapest—gráci gyorsvonat egyik első osztályu kupéjában ma reggel kilenc óra felé hirtelen meghalt egy pesti előkelően öltözött uriaszony. A leányával utaztak együtt. Vasmegegyében akartak nyaralni, de csak Kelenföldre értek, ott az asszony rosszul lett és meghalt.

A rendőrség mostanáig nem nyomozott az ügyben, az öszes hajú, körülbelül 45 éves asszonyról csak annyit tudtak megállapítani, hogy Gangel Miksánának hívják és igen előkelő, gazdag pesti asszony. A leánya egy esztendő előtt ment férjhez egy jóállású bankhivatalnokhoz s most anya és leánya egy kis vasmegegyei faluba igyekeztek nyaralni.

Az öregasszony reggel nyolc óra husz perckor, a mikor vonatra ültek még igen

vidám volt és boldogan beszélt a nyaralásról s arról, hogy itt hagyhatja a forró Budapestet. Tíz perc múlva fejfájásról panaszkodott és mire a vonat Kelenföldre ért, a szegény asszony viaszápadtan, élet nélkül feküdt a kupé bőrdíványán.

A haláleset természetesen nagy konsternációt keltett az egész vonalon, a kupéban lévő asszonyok kétségbeesetten menekültek a folyosóra, otthagyták a holt anyát a siránkozó leányával.

Kelenföldön megállt a vonat, a fiatal asszony telefonált Pestre a férjéért, a ki egy félóra múlva már kinn is volt a pályaudvaron. A halott asszonyt a rendőrség megérkezéseig bezárták az első osztályu váróterembe. A fiatal asszony és férje pedig Pestre utaztak, hogy értesítsék a családot a katasztrófáról.

Megszűnt állati betegségek. Püspökkladányban a sertésvész, Nádudvaron a ragadós száj- és körömfájás megszűnt. Záratok feloldattak.

Életunt fiatal ember. Szabó Lajos 21 éves szoboszlói illetőségű lakos, mintegy másfél hónappal ezelőtt Szoboszlóról nyomtalanul eltűnt. Eltávóztatása alkalmával magára vette cifra fehér-piros virágú uj szűrét, uj fekete nadrágját, kabátját és kalapját s azóta nem jött vissza. A rendőrség körözést bocsátott ki feltalálása érdekében.

A VÁROSHÁZARÓL.

A szováti kivágott ákácfa. Nagy feltűnést keltett másfél év előtt az a feljelentés, melyet egyenesen a polgármesterhez intéztek és a melyben a feljelentő azt állítja, hogy Szöllőssy Imre és társai földesi lakosok, a város szováti birtokának bérlői több ezer korona értékig megkárosították a várost. A károsodást az által idézték elő, hogy a birtokot határoló ákácfa nagyrészt kivágták és saját céljaikra felhasználták. A polgármester a feljelentés alapján szigorú vizsgálatot indított és a vizsgálat vezetésével megbizta Király Gyula tanácsnokot és Török Gábor erdőmestert. A vizsgálat beigazolta a feljelentésben foglaltak valóságát és hosszas, fáradságos munka után hitelesen megállapították, hogy a határákácfa száma 6600 darab volt, melyből a volt bérlők 4296 darabot vágtak ki. A kivágott fákért a volt bérlők a szerződés szerint, kártérítést tartoznak fizetni és pedig darabonként 1 koronát. A tanács most értesítette a volt bérlőket, hogy a szerződés értelmében a hiányzó fákért 15 nap alatt fizessenek meg 4296 koronát. Ezzel ez a nagy port felvert ügy végleg elintézését nyert.

Helyettesítés. Oláh Károly tanácsnok ma kezdte meg több hétre terjedő szabadságidejét. Távollétében Varga Károly tb. tanácsnok, I. aljegyző helyettesíti.

MULATSÁGOK.

A oszmadia szövetkezet mulatsága. Röviden már megemlékeztünk a oszmadia szövetkezet szombati, kitünően sikerült mulatságáról, melyen jelen voltak:

Asszonyok: Varga Istvánné, Schaff Jánosné, Bodnár Lajosné, Ari Lajosné, if. Prém Ferenéné, Szentkirályi Józsefné, Nosztrai Lajosné, Tömpe Lajosné, Kovács Imréné, Darabos Károlyné, Kallós Ignácné, Kató Imréné, Kovács Istvánné, Tótk Ká-

rolyné, Péntes Ferenéné, Tóth Lajosné, Jámbrik Lajosné, Nagy Ferenéné, Kerékgyártó Imréné, Kerek Bálintné, ifj. Szabó Józsefné, Szilágyi Istvánné, Nagy Jánosné, Gyönyörű Lajosné, Lénárt Istvánné, Kecskés Jánosné, ifj. Harsányi Gáborné, id. Harsányi Gáborné, Szücs Andrásné, Nemes Józsefné, Kállai Antalné, Durkó Jánosné, Kenyeres Mártonné, Bócsi Sándorné, Varga Istvánné, Varga Ferenéné, Nagy Lajosné, Szentye Lajosné, Klement Józsefné, Kalmár Jánosné, Nagy Sándorné, Simon Kálmánné, Tóth Gáborné, Debreczeni Lajosné, özv. Jakab Lajosné, Kóródi Istvánné, Törös Gáborné.

Leányok: Szabó Eszti, Korom Rózsika, Nagy Ilonka, Nagy Margit, Papp Mariska, Lénárt Juliska, Harsányi Juliska, Nemes Rózsika, Durkó Mariska, Kecskés Erzsike, Kaszás Erzsike, Kenyeres Mariska, Bócsi Rózsika, Bócsi Eszti, Varga Juliska, Kenyeres Vilma, Szücs Juliska, Hegyi Rózsika, Márton nővérek, Kálmán Annuska, Hegyi Mariska, Simon Irénke, Tóth Rózsika, Tóth Mariska, Jakab Juliska, Domján Zsuzsika, Ungvári Juliska, Ungvári Rózsika, Pető Mariska, Szentkirályi Vilma, Szentkirályi Ilona, Kovács Juliska, Nagy Erzsike, Tömpe Erzsike, Kovács Eszti, Madarász Rózsika, Laczkó Mariska, Szőke Mariska, Kovács Mariska, Szegedi Mariska, Tóth Eszti, Horváth Zsuzsika, Nagy Eszti, Nagy Ilona, Varga Erzsike, Szekeres Eszti, Kerek Eszti, Varga Erzsike.

Felülfizetések nyugtázása. — A „Kossuth Dalkör“ 1904. július 3-án tartott dalestélyén felülfizettek: Lókodi Gábor 2 kor., Jóna István 1 korona, Csengeri József 60 fill., Ferge István 4 korona, Kovács János 10 korona, N. N. 2 korona, Nagy Lajosné 2 korona, Lévai Izsó 5 korona, Ottó Henrik 1 korona, Mikó Józsefné 3 korona, Kereszturi János 4 korona, Kelemen Sándor 1 korona, Szokoly Géza 1 korona, Selez György 6 korona, Szabó Jánosné 4 korona, Asztalos Gáborné 2 korona, Sziágyi János 2 korona, X. és Y. 10 korona, Balogh Antal 1 korona, Molnár Ambrus 2 kor. A dalkör nevében köszönettel nyugtázza Kalmár Ignác, a „Kossuth-Dalkör“ pénztárosa.

SZÍNHÁZ.

Zilahi szervezkedik. A Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék“ c. tekintélyes politikai napilap hosszú cikket ír Zilahi Gyula szervezkedéséről, a ki Debrecenre tekintettel, elszerződte a kolozsvári Nemzeti Színház legkiválóbb művészi erőt. „Tekintettel a színház művészi gárdájára, — írja az „Ellenzék“ — szinte természetesnek találjuk, hogy Zilahi Gyulának, ki most kapta meg a debreceni színházat hat esztendőre, első dolga volt lelátogatni Kolozsvárra, társulatának szervezésére. S természetes is, hogy a színház összes elsőrangú erőivel tárgyalásokba bocsátkozott és legelsőnek is leszerződte Szakács Andort és a feleségét.

Ez a hír a művészet minden igaz barátjánál sajnálatot kelt. Érthető, hogy Szakács Andor megragadja az első kedvező alkalmat, hogy eltávozzék innen, a hol sem az igazgatóság, sem a közönség nem méltányolta kellőképen ennek a tetőtől-talpig művészembernek a törekvéseit. — Zilahi Gyula, mint valódi művészember, legjobban tudja értékelni azt, hogy Szakács Andorral mit nyer a társulata. Egy olyan erőseget, a mely diszére válhat nemcsak bármelyik vidéki színháznak, hanem még a budapesti Nemzeti színháznál is jelentős szerepet kaphatna képességeinek érvényesülésére.

A debreceni színházhoz szerződött még Zilahi Gyula P. Lukács Juliskát is. De — mint értesülünk — egy egész csapat taggal most folynak a tárgyalások és valószínű, hogy már a legközelebbi idő alatt

hirt adhatunk arról, hogy a kolozsvári társulat jelentős része elszerződött Zilahi Gyulához, a ki bámulatraméltó buzgalommal, nagy ambícióval és gondossággal szervezi meg azt a társulatot, melylyel a debreceni közönséget akarja meghódítani. Itt említjük meg, hogy Zilahi Gyula leszerződött Mátrai Kálmánt is, a ki nemrégiben vált meg a mi társulatunktól. Mátrai Kálmánban szintén jeles és kiváló erőt nyert a debreceni társulat.

Igy ír az „Ellenzék” s mi örömmel konstatáljuk, hogy Zilahi Gyula beváltani igyekszik mindazokat az ígéreteket, a melyeket tett. Ugy szervezkedik, hogy a debreceni színházhoz méltó művészi gárdával vonulhasson be Debrecenbe.

UJDONSÁGOK

* **Kiss Áron Jánkon.** Kiss Áron püspök részt vett szombaton az Isaák Dezső temetésén s onnan veje látogatására Jánkra (Szatmármegye) utazott. A püspök e hét végén Porcsalmára utazik, hol családi körben szintén egy hetet tölt.

* **Áthelyezés.** A király Tabajdy Kálmán 46-ik gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot a debreceni 3-ik honvéd gyalogezred tartalékába helyezte át.

* **Szakosztályi ülések.** Az órák és cipészek ipari szakosztálya tegnap délután ülést tartott, melyen a holnap tartandó eljárási ülést tárgysorozatát készítette elő.

* **Állatok hazahajtása a Hortobágyról.** Szomorú dolog, — de mint elsőnek megírtuk, — a Hortobágyon nincs legelő, a tanács táviratilag kért engedélyt a minisztertől, hogy az állatokat a Hortobágyról az erdőségekbe hajthassák ki. Erre nézve meg is jött az engedély s ha nem javított az utóbbi eső a legelőn, ugy ezen a héten megkezdik az állatok hazahajtását.

* **Katonai utóállítás** lesz ma, délelőtt 9 órakor a Pavillon laktanyában. Ez az utóállítás beillik egy kis sorozásnak. A város katonai ügyosztálya 22 katonakötelest állít mérték alá, vidéki pedig 60 lesz. Ezenkívül H.-Böszörmény stb. sorozó járárok közel 200 embert állítanak sor alá.

* **Egy főmérnök ünneplése.** A debreceni üzletvezetőség központjának egyik legérdemesebb főtisztviselője, Kuthy Béla főmérnök most jubilálta mérnökségének 35-ik évfordulóját. Ebből az alkalomból kartársai sorra gratuláltak a kitünő férfiut, a kit családi és baráti köre külön ünneplésben is részesített. E ritka jubileum alkalmából érdekesnek tartjuk feleleveníteni az öreg ur egyik mestermunkájának történetét, melyet szakkörökben ma is sürűn emlegetnek. A tokaji hid építését Kuthy Béla vezette, mint osztálymérnök. Nagyon rövid határidő volt kitűzve s mindenki képtelenségnek tartotta, hogy a hid a jelzett terminusra elkészüljön. Kuthy azonban csodát mivelt: éjjel-nappal dolgozott s a hid még a határidő előtt elkészült. Hirt szerzett magának a szalók—taskonyi hid megépítésével is. Az üzletvezetőség nál valóssággal rajonganak az öreg urért, a ki a legkedvesebb kolléga és főnök egyaránt. Kuthy, mint a helyi szabadelvűpárt oszlopos tagja a város közéletében is tevékeny részt vett. Ugy halljuk, hogy a főmérnök közelebb a jól megérdemelt nyugalomba vonul.

* **Állomást cserélő igazgatók.** Hadházy Imre kolozsvári dohánygyári igazgató évekkal ezelőtt már igazgató volt a debreceni dohánygyárban s városunk előkelő társadalmában nagy népszerűségnek örvendett. Most újból Debrecenbe helyeztetett vissza Hadházy Imre, miután a dohánygyár jelenlegi köztisztviselőiben álló igazgatója Péter Józseffel kölcsönösen helyet cseréltek.

* **Díjlövészet.** Tegnap a polgári lövészetben díjat nyertek: Fürst Odón 80 körrel 10 koronát, Tóth Ferenc 72 körrel 4 koronát, Gerőcz József legjobb mély lövéssel 4 koronát.

* **Öngyilkos nevelőnő.** Az öngyilkossá lett Bechert Frida temetése ma délelőtt 10 órakor lesz a debreceni közkórház halottas házából. Az öngyilkos szülei tegnap érkeztek meg Boroszlódból, hogy szerencsétlen leányuk temetésén jelen legyenek. A leány holttestét a Péterfia-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra. Bechert Frida egy német nyelven írt levelet hagyott hátra, melyben sok egyebek közt azt írja, hogy boldogtalan szerelem miatt lett öngyilkos.

* **Közigazgatási ülések.** Hajdúvármegye rendes július havi közigazgatási ülése e hó 11-én lesz d. e. 9 órakor. Debrecen város közigazgatási bizottsága pedig ma tartja ülést Domahidy Elemér főispán elnökelete alatt a városháza nagy termében. Az ülés d. u. 3 órakor kezdődik. — Mindkét ülésen az egyes szakelőadók terjesztik elő az elmúlt június hóra vonatkozó jelentéseket.

* **Adózók figyelmébe.** A debreceni m. kir. adóhivatalnál a hivatalos órák folyó hó 5-től kezdődőleg augusztus végeig reggel 7-től, délután 1 óráig tartatnak. Pénzkezelés reggeli 8-tól 12 óráig teljesítetik.

* **Hirtelen halál a korcsmában.** Hajós Elek helynelküli lakatossegéd tegnap délelőtt 12 óra tájban bement Csóka József csapóutcai pálinkamérésébe s ott pálinkát kért. Miután azonban már ittas volt, nem adtak neki. Hajós ekkor könyökre támaszkodva elaludt. Mikor délután 4 órakor felakarták költöni akkor vették észre, hogy meg van halva. A rendőrség dr. Balkányi Ede orvossal megjelent a színhelyen, de már csak a beállott halált konstatálhatták. Beszállították a közkórházba, a hol alkoholmérgezést állapítottak meg a halál okául.

* **A siketnémákat gyámolító-egyesület** tegnap tartotta az iskolaévi utolsó igazgató-tanácsi gyűlést Domahidy Elemér főispán elnökelete alatt. — Gácsér József igazgató röviden összefoglalta az év legfontosabb eseményeit, megemlékezve a tanítás eseményéről is, a melyet a növendékek június 26-án nyilvános vizsgálaton be is mutattak. Majd kéri az igazgató tanácsot, hogy a jövő iskolai évre a 28 folyamodó közül 15 siketnéma növendék felvételét határozza el. Az igazgató-tanács többek hozzájárulása után a következőket vette fel: Debrecenből Dézsi Károly, Dani Gábor; Hajdúmegyéből Kása Kálmán Püspökudány, Tar Katalin Hajdúnánás, továbbá Erlich Samu Oronvög Beregm. Szabó András Olesvaapáti, Kun István Szamoszeg, Német Eszter Szinórváralja Szatmár vármegyéből, Kornye Anna Csiróhuta, Binder Erzsébet Tasnádszántó Szilágymegyéből, Lukács Anna Tura, Tusa Erzsébet Forgolány Ugocsa megyéből, Szabó Gyula Jákó, Nagy György Húgyaj Szabolcs megyéből és Fischer Róza Sajószentpéter Borsodmegyéből. Az intézetnek ekké-

pen a jövő iskolai évben már 39 növendéke lesz. Ezek után az intézet szervezeti szabályzatát tárgyalta és elhatározta, hogy Debrecenben a siketnémáknak ne csak iskolájuk, hanem intézetük is legyen olyformán, hogy a kisebb gyermekek az intézetben nyerjenek lakást is, ellátást is, a nagyobb gyermekeket azonban majdan a városban egyes családoknál helyeznék el. — Ennek megfelelően az iskola címét is intézeté változtatta át az igazgató tanács. Végül Oláh Károly v. tanácsos indítványára jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavaztak dr. Brunner Lajos intézeti orvosnak, a miért egész éven át díjtalanul kezelte és gyógyította megbetegedett növendékeit és hogy egyébként is meleg érdeklődéssel és sok fáradozással teszi ismertté a siketnémák ügyét. Zajos éljenzéssel üdvözölte az igazgató-tanács a népszerű orvost, a kinek fáradozásáért ez elismerés a munkabére. Elismerést szavaztak még Gácsér Józsefnek, Gácsér igazgatónak és Scholtz Lajos tanárnak.

* **A keresk. és iparkamara** közös bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta előkészítő ülését, melyen a f. h. 7-én tartandó kamarai közgyűlés napi rendjére fűzött ügyeket tárgyalta, illetőleg előkészítette. Ezen ülést közvetlenül megelőzte az elnöki tanács ülése, melyen a neki fenn tartott ügyekben rendelkezéseit megtette. A közös bizottsági ülésen jelen voltak: Szabó Kálmán elnök, Szent-Királyi Tivadar és Serly Ede alelnökök, Dávidházy Kálmán, Szántó Győző, Tóth Kálmán, Váray János és Zádor Lajos kamarai tagok.

* **Lemondott rendőrök.** Addig-addig szidták Debrecenben a rendőrséget, mignem azok is megsokalták a dolgot s most mozgalom indult meg köztük, hogy állásukról mondjanak le. Tegnap 4 önéretes rendőr mondott le. Mind a négy a javából való. Soha büntetve nem voltak, kettő közülük a csendőrségtől jött át. Azok egyike kijelentette, hogy a csendőrségnél csak a „flanc”, nagyobb, de azok se tudnának rendet csinálni olyan vezetés mellett, mint a mostani. Mindannyian egybehangozóan vallják, hogy nem a rendőregénység Debrecen a hibás, hanem a bünyügyi-osztály vezetése. A legénység munkabíró, dologszerető, de a vezetés miatt nem tud eredményeket elérni. A vezetőség azután őket szidja, meg a közönség is, a helyett, hogy megfelelő embert állítanak a bünyügyi-osztály élre. És bizony csakugyan a közrendőröknek van igazuk. A négy lemondott Fogarasi István 69, Monoki Sándor 78, Virág Lajos 86 és Harangi Gábor 50 számú rendőrök, a kiket még többen követni is követni szándékoznak.

* **A záróra be nem tartásáért** a rendőrség több szatócsot és hentest büntetett meg tegnap. A megbüntetett szatócsok és hentések ugyanis a munkaszünet ideje alatt is kiszolgáltak fűszert, husneműt s mind olyan árukat, a melyeket nem lett volna szabad árulni.

* **Elgázolt kis fiu.** Tegnap Schaf János táncmester kocsis a Hungária kávéház előtt elgázolta kocsiával a kis 6 éves Grün Henriket. A kis fiu könnyebb zúzódásokat szenvedett, a miért a vigyázatlan kocsis ellen megindították az eljárást.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Fergulits Kázmér g. kath. 49 éves, Jó Györgyné ref. 27 éves, Balla Zsuzsanna ref. 4 napos, Kneiser Gyula r. k. 19 hónapos,

*** Baumannék buosuja.**

Ma buosuzik el Debrecenből Baumann kitűnően szervezett művészársága az Angol királyi pompás nyári udvarkertjében. Tekintettel arra, hogy Baumann és társulatának tagjai nagy sikerrel tartották előadásait, remélhető, hogy a buosulást nagy közönség fogja végig nézni.

*** Rejtélyes eset.** Különös eset foglalkoztatja tegnap éjjel óta a Rákóczi-utca 15. számú ház lakóit. A máskülönben esőndes ház lakói most izgatottan lesik az estéket, mely esetleg kideríti az eddig rejtélyesnek látszó esetet. Az elmúlt este a ház házmestere, egy öreg anyóka, mint rendesen szokta, kulcsal és riglivel bezárta a kaput. Másnap reggel csudálkozva látta, hogy a kapu hábr be van zárva, de a rigl nincs előre tolva. Ez a különös eset már több ízben történt s az öreg anyókat nyugtalanítani kezdte, mert hasztalanul ügyelt, a dolog nyitására nem birt ráakadni. Mindenki tolvajt és betörőt sejt a rigli mögött, mi pedig azt hisszük, hogy valami szerelmes trobadour és imádottja igazgatja azt éjjelenként s ha jobban vigyáznak, a veszedelmes betörők helyett, több mint bizonyos, hogy egy tüzes szemű leányt és egy nyalka, hegyes bajuszu bakát fognak elcsipni.

*** Találatott.** A napokban találatott egy kerékpár talpalló, igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányság bünygyi osztályánál.

*** Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál lévő kirakatokban.**

*** Idényből kimaradt 100 drb színes női napernyő,** melyeknek ezelőtt 6-9 kor volt darabja, most 3 koronáért szerzhető be Bartha Kálmán főtéri üzletében, gyermek tricok és nyári keztyük rémolesón kaphatók.

*** Valódi Panama kalap 2 frt 50 Feketénél.**

*** Női zenekar Debrecenben.** Ma és a következő napokon a Magyar királyi kávéházban egy kitűnően szervezett női zenekar tart hangversenyt. Belépő díj nincs.

*** Új töltésű villany-lámpák érkeztek** Mentze Henrik ujdonságok áruházába. Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

*** Kézi táskák kiállítás Mentzenél.**

*** Kerestetik** eladó tanya föld az ujosztáson 40-50 holdig Rácz Béla bankirodájában. Debrecen, Csapó-utca 12. A hol pénzkölcsönök elsőrangú pénzintézeteknél rövid idő alatt kieszközölhetnek.

TÁVIRATOK.**Báró Bánffy beszéde.**

Budapest, július 4. A képviselőház mai ülésének szenzációja volt. Báró Bánffy Dezső ugyanis nemesak megjelent a Házban, hanem a költségvetési vitában részt is vett, melyben programot is adott. Valóságos ellenzéki beszéd volt ez s mentegődzés a sorok közt a multakért.

Báró Bánffy Dezső Vlád felszólalására kijelenti, hogy bár Vlád nem osztja az ő nemzetiségi politikáját, — a mihez Vládnak joga lehet, — erős azon meggyőződése, hogy a nemzeti államot csak az általa képviselt politikával lehet létrehozni. Nem nyugodhatunk bele abba a tudatba, hogy hazánkban nem magyar nyelven beszélő polgárok is vannak. A nemzetiségek ezért egyéni jogokat nem vindikálhatnak maguk-

nak. Elmondja, hogy mikor miniszterelnök lett Héderváry Károly, — a ki neki ellenjelöltje volt, felajánlotta neki lemondását, de ő nem fogadta el a lemondást. Egyébként pedig nem volt közöttük semmi differencia. Hanem később, mikor ő Felsőházzal, a királylyal Zágrábban volt, látta, hogy a vezetésben baj van. Alig látott ott magyar zászlókat, ellenben fekete-sárga volt több is, mint kellett volna. A nép folyton azt kiáltotta: Zsivió kralja hrvatska! Ez időre esik a magyar zászló elégetésének szegyénteljes esete. Mindezekben segitendő, memorandumot intézett a királyhoz. Ebben előadta, hogy miután Héderváry Károly bán különben is beteg, valószínűleg vissza fog vonulni. Ugyanekkor azt kívánta, hogy az új bánt a magyar politikának megfelelő marsrutával nevezzék ki. Polónyi Gézának az az állítása, hogy Héderváry miatt ő (Bánffy) lemondását is beadta volna, — valótlán. Örvend, hogy Kuen-Héderváry egészsége is helyreállt volna, de nem örvend annak, hogy miniszterelnök lett, még kevésbé, hogy a király személye körüli minisztere lett, mert horvátországi s 20 évi működés nem volt jó iskola az egységes magyar nemzeti állam érzésének istápolására. Ezután a magyar katonai vezényleti nyelvre térve át, kijelenti, hogy ennek felszínrehozatala szerencsétlen időben történt, de ha már egyszer szőnyegre hoztuk, akkor nem szabad lett volna jogfeladást tennünk, mint a kilences bizottság tagjai tették. Nekünk jogunk van a magyar nyelvhez s ezt el kellett volna ismerni. A kaszárnyák feliratával sincs megelegetve. Ha Ausztriában a felírás csak német, akkor minálunk legyen csak magyar. Ez felel meg a paritásnak. Hogy Tisza félretesz az 1899. évi XXX. törvényt, ezzel rákényszerít bennünket, hogy Ausztriával minden időben meg kell kötnünk a kiegyezést. Megdöbbenve látja az ez irányban tervszerűleg működő kezét. (Taps balról.) Már pedig ő arra a meggyőződésre jutott, hogy csak az önálló vámterület biztosíthatja Magyarország existenciáját. (Élénk helyeslés az ellenzéken.) A kormány minden eszközzel rákényszerítendő az önálló vámterület behozatalára. Az osztrák 14. szakaszra vonatkozólag miniszterelnök korábban egy interpellációra adott válaszában kijelentette, — melyet a Ház is elfogadott, — hogy ezen az alapon nem lehet a kiegyezést megkötni. A költségvetést nem fogadja el.

A beszéd igen nagy hatást keltett.

Elnök jelenti, hogy Podmanicky indítványt adott be, mely szerint holnaptól kezdve az ülések meghosszabbítandók. Az indítvány felett holnap fognak szavazni.

A háboru.

London, július 4. A japánok Port-Arthurtól néhány mértföldnyire elfoglalták a magaslatot. — Mindkét részen óriási a veszteség.

London, július 4. Az oroszok Liaojungnál Kuropatkin személyes vezetésével előrenyomulnak. Az előőrsök között csata fejlődött ki, melyben a japánok vereséget szenvedén, visszavonultak.

HIREK.**A rákosi vasutasok bünpöre.**

Amióta a vasuti sztrájk lezajlott, a budapesti büntető bíróságok sokat foglal-

koznak a sztrájk előzményeivel és lefolyásával és pedig a királyi ügyesség indítványára mindannyiszor egy-egy főtárgyalás keretében.

Tegnap délelőtt a Rákos-rendezőpályaudvaron történt események foglalkoztatták a törvényszéket. A vádhatóság a történetet így mondja el:

A rendezőpályaudvaron ez évi április hó 19-én az esti szolgálatra kirendelt magyar királyi államvasuti alkalmazottak a 7 óra 55 perckor Kőcsányáról érkező tehervonatot szabály ellenére leintették, kijelentték, hogy tovább nem dolgoznak, majd személyvonat mozdonya köré csoportosulva a vonatnak az állomásra való bevezetését meggátolták, a Wostinghouse fékeket megrongálták s azokból a levegőt kieresztették. a vonatot két helyen szétkapcsolták, a vészfékeket szétszakították, az állomásnak jelző lámpáit, a váltókat és a karjelzőket (semaphoz) eloltották, a villanplámpákat lecsavarták, végül a jelzőlámpák betéteit eltávolították. Utóbb hivatali kötelességük teljesítését a 165. számú személyvonat és a rákospalotai 125. számú vonat mozdonyvezetői: Mennerdorfer Ferenc és Muraz József is megtagadták.

Mindezekben a budapesti kir. ügyesség a büntetőtörvény 480. és 481. §-aiba ütköző hivatali hatalommal való visszaélés, továbbá a büntetőtörvénykönyv 434. és 436 §-ában meghatározott közveszélyü cselekmény büntetést látja és a bíróság a 15 vádlottat le is tartóztatta. Ezek közt különösen Balázs Jánost és Damitrievics Dragutint tartja veszedelmes bujtogatóknak. A vádlottakat három héttel ezelőtt ideiglenesen szabadlábra helyezték és ügyükben a tegnapi napra tüzték ki a főtárgyalást.

Balázs János vádlottat hallgatta ki az elnök először.

— Tudja ön mivel van vádolva?

— Hallottam, de nem tudom, nem is értem.

— Az a vád, hogy hivatali kötelességét nem teljesítette és közveszélyü cselekményt követett el társaival, mikor a vonatot leintették. Nos, bünyösnek érzi magát?

— Nem, nagyságos uram. Éppen vascsoráztam, mikor a vonat beérkezett és azt leintették. Én is odafutottam és hallottam, mikor a rendőrség képviselője felszólította a vasutasokat, hogy maradjanak nyugton és reggel térjenek vissza. Én azonban maradtam, mert azt hittem, hogy esetleg szükség lesz rám. Akkor, mikor odaérkeztem, a vonat már állott.

— Ön egy összeesküvésü ivet is aláírt, a melyben esküt tesz, hogy összetart.

— Az nem összeesküvésü, hanem gyűtőiv volt a sztrájk céljaira és én adtam is két koronát.

— Ön nem tagadta meg a szolgálatot?

— Nem, másnap szabad időm volt, harmadnap pedig a rendőrség nem engedte a pályaudvarra.

— A rendőrségü vallomásában az van, hogy másnap megtagadta a szolgálatot, mert attól félt, hogy agyonütik.

— Ezt nem mondtam. Bécezi kapitány, a ki engem összegazemberezett, azt írta a jegyzőkönybe, a mit akart és nekem hallgatnom kellett.

— A fékek megrongálásában, a lámpák eloltásában stb., mi része volt?

— Semmi

Hát a hetes számú leintő jelzést kiadta?

— Nem tudom, mert azt csak a hivatalban tehették. Én a magam sorsával meg voltam elégedve, nem zúgolódtam soha.

Dimitrievics Dragutin váltóór a következő vádlott. Kijelenti, hogy nem érzi magát bünyösnek. Szolgálatban volt, azt nem tagadta meg és csak főnökének felhívására távozott. Lámpa nem volt kezében és nem is intette le a vonatot. Két-háromszáz ember állott egy tömegben, ő is közöttük volt, de csak szemléző volt.

Elnök: Azzal is vádolja az ügyész ur, hogy a szolgálatot megtagadta.

— Nem tagadtam meg. Engem maga Bukov állomásfőnök küldött haza.

— A vészféket megrongálták, a lámpát eloltották, a vonatot leintették. Kik tették ezt?

— Nem láttam. Nem tudok senki ellen bizonyítani. A rendőrségnél nem azt írták a jegyzőkönyvbe, a mit én vallottam.

Ezután sorra következtek a többi vádlottak. Valamennyi tagadja, hogy megtagadta volna a szolgálatot, vagy hogy közveszélyes cselekményt követett volna el.

Délután a tanúk kihallgatására került a sor. Itéletet előreláthatólag majd csak 3-4 nap múlva hoz a bíróság.

Szerencsétlenség építkezés közben. (Éjjeli express tudósítás.) Ujfehértón Kálmánchelyi Bertalan földbirtokos magtárt építtetett. Mikor a magtár tetőzetét felállították, az össze nem erősített szarufa lezuhant s rudjával rántotta a pallért, a ki szörnyet halt. Egy kis fiu a szerencsétlenségén megsérült.

Tanítók országos gyűlése. (Éjjeli express tudósítás.) Mintegy kétezer tanító gyűlt össze az ország minden részéből a VI. egyetemes ülésre, hogy részben a saját sanyaru helyzetük javításáról, részben pedig a népoktatás érdekeiről tárgyaljanak. Az egész ország szimpatiaja és érdeklődése kíséri a tanítók tanácskozásait, a mely a népoktatási törvény tervezete és a megvalósítás közbenei reformja folytán mindenképen nagyfontosságú. A Vigadóba vonultak, a melyet a tanítók és tanítónők már korán reggel zsufolásig megtöltöttek. A terem, a karzatok, a lépcsőház, a melyen folyton hullámozott fel és le a tömeg, nagyon szép színesképet nyújtottak. Berzeviczy Albert miniszter szép beszédet mondott, majd átérték a napirendre, a melynek első pontja a tanítói fizetések rendezése. Gábel Jakab előadó hosszabb beszéd kíséretében terjesztette be határozati javaslatát, mely szerint Magyarországon felekezeti és községi tanítónak legalább két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakáson és fél holdnyi kerten, vagy ennek megfelelő lakberben kívül 1200 koronánál kisebb fizetése nem lehet. Az előadó után Dobó Sándor (Hajduböszörmény) beszélt, a ki azt ajánlja a gyűlésnek, hogy mondja ki, hogy: A nagygyűlés hú marad az 1894. évi egyetemes gyűlésen kijelentett ahhoz az álláspontjához, a mely szerint a népoktatásügy Magyarországon elsőrendű állami közügy, éppen azért az egységes nemzeti népnevelést az összes hazai népiskolák államosításától reményli és várja. A tanítók az 1893. évi IV. törvényeikkben körülírt XI. fizetési osztályba soroztassanak. Az 1904. évi I. törvényeikkben megállapított fizetéssel és korpótlékkal. Ugy az előadónak, mint Dobónak a beszédét meglehetősen hűvösen fogadta a nagygyűlés. Anuál zajosabban tüntetett a következő szónok mellett. Ez Száva János volt, a ki folytonos éljenzéssel és tapssal kísért beszéde közben, azt ajánlja a gyűlésnek, hogy fogadják el változatlanul az V. egyetemes tanítógyűlésnek a tanítók fizetésrendezése ügyében elfogadott határozati javaslatát, a mely a tanítóknak a XI. fizetési osztály három fokozatába való sorozását követeli 200 korona ötödéves korpótlékkal. Ez a gyűlés el is fogadta.

Levél Amerikából.

— Tanulságok. —

Debrecen, július 4.

Amerikába vándorolt iparos ember küldött levelet egy debreceni urhoz. Egyszerű embernek megfigyelései, keserű igazságok vannak e levélben. Kivándorlásra ingerlő, aranyhegyekkel kecsgetett főlhívásokkal özönlik el népünket a kivándorlók szállításából jó üzleti haszonra szert tevő hajóvállalatok és közvetítő irodák. Azok ellensúlyozására s a fölesigázott remények jözenabbá tételére, ugy hisszük, jó szolgálatot fog tenni, ha közöljük e levelet. Adjuk ugy, ahogy van, a maga sajátos írásmódjával és alakjában:

„Nem csodálkozom, hogy érdeklődik az amerikai viszonyokról; mert ide nagyon sok ember vágyik, persze hogy nem tudja a mig ide nem ért, hogy mi fog rá várakozni, hogy itt a pénz több mint nállunk a szemét az elvitáztatlan, de hozzá jutni éppen oly nehéz, mint a milyen sok van. A munkát kereső mindenféle fajnépből rettenetes sok van, nagyon sok ezerekre menő ember van munka nélkül, s ha valaki munkát kap, már holnap várhatja, hogy kidobják, itt nem „édes lelkemezik“ a munkást, csak azt mondják mehetsz, már akkor fogni kell a kilincset.

Annak dacára, hogy a magyar embert az angol legjobban szereti, a nyelv hiánya miatt az kap legutoljára munkát. Az általános munkásokat ha vesszük, minden ezer munkás közt alig van 20-25, a ki állandóan dolgozhat valahol egész éven keresztül, csak ideig-óráig, mert vannak olyan műhelyek, a hol a munka csak egy bizonyos ideig folyik, aztán szünetel, mert a szezonja elmúlt s így a munkásnak egy más műhelyt kell keresni, itt nem baj az, ha a szabó kalapot, a kovács teknőt, a suszter reszelőt, a patikus pedig pipát csinál, vagy a festő azt mondja, hogy ő pék, az itt mind egy, a milyen műhely előtt megáll az ember, olyan munkásnak kell itt magát vállalni s ha nem tud semmit, annak tulajdonítják, hogy itt más a szokás, tehát betanítják vagy betölik, mint az ökök a járómba, ha például egy ember bejut egy áhpoba vagy gyárba, az az ember már egy más shopba csinált egy asztal lábat, mos ebbe a shopba fog csinálni egy szék karját, az mást nem fog csinálni tíz év múlva se, ha addig ott lesz, ez így megy minden szakmában.

Munkakönyvnek itt hiro sines, hogy ki mit tanult az mellékes, mindenki az folytat, a mi tetszik, vagy a mi akad, itt napszámra, vagy hét számra fizetik az embereket, itt nagy botrányt csinál a szakértő munkások között az, hogy egy egyszerű paraszt ha bejut egy shopba, éppen annyi a napi fizetése, mint egy szakembernek. Vannak aztán Uniok ezek olyan szövetségesek, a hol meg van állapítva a munkabér, például, a ki az unió együletben van, bár akármilyen szakmát végez, a maga szakmájába meg van határozva, egy munkás heti keresete 21-22-24-25 dollár, (egy dollár 5 korona) épügy ehez tartoznak a gyárosok, ugy hogy a gyáros a megállapított hifizetésnél nem adhat többet, de a munkás sem dolgozhat kevesebbet, mint a hogy a gyárosok és a munkások megállapították, ha a munka kevés, akkor állnak, nem dolgoznak és nem is keresnek, de az unioba levő gyárosnak nem szabad a gyárába olyan embert, a ki nem tagja az unioanak és ha nem 25 — hanem 10 dollárért dolgozna is a munkás, nem veheti fel a gyáros az olcsóbb munkást A munka idő reggel 6-7 órától este 6 óráig tart, ebéd idő csak félóra van.

Hogy oda haza azt kiabálják, hogy itt egyenlőség, egy rang van, az merő hazugság, itt a munkaadókat, vagy gyárosokat Bossnak nevezik, az ilyen Bosskot ezer munkás közül sem lát senki, nem hogy vele leüljön és mulasson, még a munkavezető se szimpatizál a munkással, itt ugy fél az egyik ember a másiktól, mint a tüztől, itt egyik ember a másikkal szembe halálos ellenségét látja, ha rámehet, itt mindenféle tisztességet, szemérmert mellőznek, megcsalja és meglopja édes apját, vagy gyermekét, itt a pénzcsinálás a fő dolga mindenkinek, ha ugyan munkába kaphat valaki s ha megbecsüli, pénzt csinálhat, de az az átkozott kártya itt is divik, az ide vándorolt európai emberek 95 százaléka mind rossz fát tett odahaza a tüzre, az a sok millió gazember, amennyien itt vannak. mást nincs mit tenni, mint elnézni és nap-nap után bámulpi a gaztetteket, mikor rosszat követ el valaki itt, rögtön szalad másfele, nem kereshetik sehól.

Itt bezzeg ninesen bejelentő hivatal, ipartestület, iparhatóság, nem értenek itt ahhoz, hogy annyian ki jönnek ide, az ott-

honi elégedetlenségnek a kifolyása, hogy odahaza rettentő rossz viszonyok vannak. azt én magam is állítom, mert bizony ha megtudhattam volna élni otthon csak szerényen is, én ugyan nem jöttem volna ide soha.

En a saját iparomat fogom itt folytatni és februárba tettem rendelést Magyarországon, mivel itt nekem való anyag nincs és negyedik hete, hogy az áruim itt vannak, már látom szememmel az itteni vámházba és holmi értetlenségek miatt nem birom kezeimhez kapni és nem birok dologhoz jutni. Ha egyszer hozzá juthatok az anyagomhoz, aztán nem félek, hogy meg ne éljek, az én áruimra, a szitákra vannak vevők elegendő, de főleg van egy nagykereskedő, a kinek azon ígéretét birom, ha lekötöm magamat arra, hogy más elárusítónak soha nem fogok adni egy darab szitát sem, akkor ő mind megveszi, bármennyi legyen is az. —

Rövid szóval: ott sem fenéki tejfel a világ. Napsugaras reménysegeiben a kivándoroltak legnagyobb része szomoruan csatlakozik. Jó lesz ezt észbe venni, fontolóra tenni mindenkinek, mikor a hazai rögtől, mert dus életmódot adni nem tud, könnyelműen megválni akar.

A testvérek.

(Folytatás.)

Jenőt rendkívül meglepte az a határtalan szívesség, a melyivel Csontai körül vette.

— Igazán uram, nem tudom, minek tulajdonítsam az ön nagy udvariasságát, holott tudja, hogy én..

— Semmit sem tudok egyebet, csak azt, hogy ön családunknak jó barátja.

— Annak ma is jó barátja vagyok. De nem kések kijelenteni, hogy Csontainé ő nagyságával szemben kivételt teszek.

— A feleségemmel?

— Igen.

— Miért?

— Ön nem tudja?

— Nem.

— Margit miatt.

— Azért a rossz leányért?

— Ön tévedésben van uram. Bizonyára a felesége információja után indul el.

— Az a leány megszökött.

— De az a leány nem szökött meg. Éppen ebben az ügyben jöttem. Ont a felesége uram éppenugy félrevezette, mint engem.

(Folyt. köv.)

Mosó férfi ruhakelme

Sepsi-Szt.-György-i

magyar gyártmány,

1 öltönyre való

3.50 — 5 frtig.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda czégnél
Debrecen, Kistemplombazár.

3 fogós (griffig)

liszt, finom tészták és sütemények készítéséhez

az István gőzmalom gyártmánya, kapható

Deutsch Albert és Fia

bizományosnál

és minden fűszerüzletben.

1 liter
Borhegyi borviz
8 krajczár,
mely kitűnő, üdítő egészséges
ital, kapható
Máyer Jenőnél
előbb
Geréby Fülöp utócai Debreczen.
Üveg betét 4 krajczár.

Csak e hó 25-éig!!
Szőnyegraktárunk áthelyezése
miatt az összes ott lévő árukat
leszállítottuk.
Különös olcsó alkalmivétel képen
ajánlunk:
Több száz drb. szőnyegmaradékot
féláron.
Visszamaradt függönyöket
féláron.
Butorszövet maradókat
féláron.
Egyes ágy- és asztalterítőket
féláron.
Egyes flanel takarókat
féláron.
Bosznay J. és Társa
szőnyegháza, Kossuth-utca 11.
Csak e hó 25-éig!!

Szünnidei Szépirási Tanfolyam.

Folyó év július 3-án új tanfolyamot nyitok a magyar, német és rondirásból.

Okosan, kedvesebben, hasznosabban nem töltheti a művelődni, haladni és munkálkodni vágyó mindkét nembeli ifjuság a hosszú szünnidőt, mintha oly behizelgő diszes, írásra tesz szert, mely kezűgyesítő, gyönyörködtető, izlés-nemesítő és kiváló hasznosságú egyaránt.

Felnőttek 15—20 óra alatt sajátíthatják el a legszebb, legdiszesebb írást. Tandíj 20 korona, mely összeg beiratáskor előre fizetendő.

Egy-egy csoportban csak 6-an vehetnek részt, mely intézkedés gyakorlati, lelkiismeretes tanmódszerem mellett a gyors, meglepő sikert előre is biztosítja.

Minden tanfolyamot írás kiállításal rekesztem be. Beiratások naponta 11—1-ig Egyháztér 5. szám alatti emeleti irodámban. Tanórák felváltva délelőtt 9—1-ig. — Kiváló tisztelettel

ZALAI MÁRK, nyug. tanár.

Építkezési idényre

ajánlok:

honi és budweisi porcellán kályhákat, öntött vas- és meidinger köpenyes kályhákat fa- és szénfűtésre

Kerti felszerelések mint padok, székek és asztalok vasból fényezve, kertészeti eszközök

Háztartási felszerelések

zománcozott edények, fényezett áruk, fürdőkádak, jégsekreányok, vasbutorok, gyermekkocsik stb.

TÓTH GYULA vasnagykereskedő

Piac-utca 20. és 27. szám.

Épület és portále
üvegezési vállalat.

Kerti golyók.

Patentáru üvegek.

Csillár petroleum
házhoz szállítva.

Szél-lámpák

Képkerekek nagy
választékban

Mézes üvegek

Vendéglői, kávéházi s
szállodai berendezések

LÁM SÁNDOR üveg- és porcellán áruháza

Debrecen Piac és Hatvan-u.sarok.

A tavaszi idényre, kerti lakások berendezésére s költözködéskor előforduló hiányok pótlására ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe gazdagon felszerelt raktáramat. — Nagy raktár:

asztali-, függő- és szalon lámpákból; szobadiszek, képek tükrök és fadiszekből, kinaezüst, majolika terrakotta dísz tárgyakból

olcsó és jutányos ár mellett.

Karlsbádi porcellán étkezészet 6 szem.	5.50	frt.
" porcellán 6 sz. reneissans	7.50	"
" kávé és thea-készlet	3.—	"
" mosdó készlet	3.50	"
Sörös készlet gazdag aranyozással.	2.—	"
Vizes készlet	1.30	"
Boros készlet	0.70	"
Likör készlet	0.60	"

Nemkülönbén ajánlom borfejtéshez Siemens-féle erős palackjaimat mindenféle nagyságban. Csinos kiállítású befonott üvegjeimet (demion) 3, 5, 10, 15 lit. nagyságban.

Czélyszerű berendezésű jégsekreányaimat.

Apró hirdetés.

Levelezés.

KÉT SZERELMES hivatalnok két szép kis leány barátságát keresi. Levelek „Kellemes órák” jellegével főpostára kéretnek.

AZ „ELSŐ Debreczeni házasságkövetítő iroda” Magyarország összes vidéki városainak egyedi intézete Debreczenben Mester-u. 7. sz. alatt. Telefon szám: 335. Közvetít házasságokat a legnagyobb titoktartás mellett. Hivatalos órák felek részére: Hétköznapokon délután 2-8 óráig. Vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 8-12 óráig.

Ajánlat.

SZEGEDI paprika különlegességek, — óriási nagy raktára Lindenfeld J. Jenő nagy kereskedésében. Városház-utca.

70 KRAJCSÁR egy óra javítása és tisztítása, Pintér Dezső órásnál, Piacz- és Szent Anna-utca sarok.

E HÓ VÉFÉN felosztjuk Piac-utca 69. szám alatt levő főüzletünket, miért is az árakat tetemesen leszállítottuk. A bolti berendezés igen olcsón eladó. Miklós és Markbreit Bazár-üzlete.

KIADÓ ház nagy udvarral Hunyadi-utca 11. Értekezhetni Löfkovits ékszerésznél.

A PIAZ legelőkelőbb helyén egy üzlethelyiség kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

ÉRETSÉGIT tett, jogi pályára lépő, gyorsiró ifju ügyvédi irodában ajánlkozik. Czim a kiadóban.

HÁROM szobás utcai lakás mellékkeiységekkel Aug. 1-re kiadó Vörösmarthy-u. 32 sz.

FÜSZER és liszt kereskedésemet Sas-utca 2. sz. alatt folyó hóban megnyitom, teljes tisztelettel Farkas Henrik.

ZONGORA órákat kezdők és előrehaladottak részére hetenként 3-szor, havi 5 frt elvállalok. Czim a kiadóban.

TISZTURAK! Elegánsan butorozott utcai szoba kis szobával, zongora és telefon használatú kiadó, havonként 18 frt Mester-utca 7. szám.

KISASSZONY német órákra ajánlkozik. Czim a kiadóban.

ÜGYVÉDI irodába ajánlkozik egy már e szakban gyakorlat felett rendelkező, jó írásu felső leányiskolát végzett fiatal leány. Czim a kiadóban.

Kereslet.

EGY jó karban levő sódaráló malmot kővel megvételre keresek. Czim a kiadóban.

GÉP lakatos tanulók felvétetnek Rác és Ehenreich műhelyében, Széchenyi-u. 44. sz.

IRODASZOLGA kerestelik. Czim a kiadóhivatalban.

TANULÓNAK ügyes ifju felvétetik Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalatnál Kossuth-utca 1. szám az udvarban.

HÁZMESTER, egyuttal bolti szolga felvétetik Piacz-utca 71., butorüzletben.

100 KORONÁT venne kölcsön egy hitelképes egyén 6 százalékra, havi 10 korona visszafizetéssel. Czim a kiadóban.

SZABÓSEGÉD felvétetik Minárik Józsefnél Vár-utca 2. sz.

Eladás.

9 és egynegyed nyilas szeptesi föld eladó. Ajtó-utca 8. sz.

ELADÓ a Homokkert II. j. a várad-utcai temető melletti országút mentén 685 öl kitünő termő szőlővel, lakóházzal eladó. Értesítést ad a Debreczeni Első takarékpénz tártitkárja.

13 HOLD njosztású föld fekete homok a vágóhid háta megett eladó. Értekezhetni Nagy Gusztáv ügyvédnél Csapó-u. 32.

VIZMENTES ponyva, alig használt, 6 öl hosszú, 4 öl széles eladó. Ajtó-utca 8.

NAGY karikahajós gép 20 frtért eladó, Mester-utca 5.

Kiadó üzlethelyiség

A Kossuth-utca 6. számú háznál a jelenlegi „BODEGA” üzlethelyiség, az udvarban levő raktárral, vagy anélkül 1904 augusztus hó 1-től kiadó.

Értekezhetni: Kaszanyitzky Eadre üveg- és porcellán üzletében, Piacz-utca 57.

Gyermeknek csak a legjobbat. Ha a gyermeked csak akkor csak tilkoszós ama sejnálatos rossz szokás ellen, hogy a gyermeket zóda és szappannal mossak. Anyák, kik gyermekeiket szretetik, a babák mesdatásához ne használják más szappant, csak a rendkívül enyhe és zsírban gazdag **Deerling-szappant** a hágylylyal. Ezt a szappant mindenütt úgy ismerik, mint a mely hamisítatlanul tiszta és mentes a czipós szódatól. Ára darabonként 60 fillér.

Főraktár: Motach A & Co., Wien, X. Főraktárak Budapest: Török József, Neruda Nándor, Egger Leó, dr. és Egger J., Steissel Nándor és Tsa, Koemheister Frigyes utódsai, Bittelheim M és Tsa, Monár és Moser, Detsinyi Károly, Detsinyi Frigyes, Lux Mihály.

Pénzkölcsönt!

mellett, 7 százalékra Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig havi vagy 1/4 évi törlesztésre, konvertálók birtok és házkölcsönöket 10-65 évi előnyös törlesztéssel vagy felcserélem azokat 4 százalékos kölcsönre.

Radó Mihály, bankbizományos Budapest,
Szövetség-utca 11-ik szám. — Válaszbélyeg csatolandó!

**BRÁZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ**
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Erdélyi Bányarészcény Társaság
Compagnie des Mines de Transylvanie (Hongrie.)
Igazgatóság EGERES (Kolozs megye.)
Kitünő minőségű akna- és
darabosszenünket,
melyet nagyszámu gőzmalom, gyár, téglaégető, gazdasági vállalat stb. a legnagyobb megalégedéssel használ, szállítjuk bármely magyarországi vasutállomásra a legolcsóbb áron, vezérképviselőnk útján
Kraus Károly J.
Budapest, Eötvös-ter 2.
Ügyes ügynök Debreczen és vidéke részére kerestelik.
Szives ajánlatok a vezérképviselőhöz intézendők.

Itten Debreczenben általánosságban azt beszélnek, hogy a Maradék áruházban, csakis egyes maradványt lehet olcsón vásárolni, ez azonban téves felfogás, mert üzletünkben alantit cikketeket a lehető legolcsóbb árak mellett egész végekből, tehát ép úgy, mint ahogyan a gyárból kijönnek, a legutolsó divat szerint lehet beszerezni, a miért is azok, akik igazán szép, jó, igazán divatos (nem régi, állott) árut olcsón akarnak beszerezni el ne mulasszák

a „Maradék áruház”-at

a „Bika” szálloda mellett, a két emeletes Ranunkel-féle palotában meglátogatni, u. m.: fekete és színes ruhaszövetek, francia és mosó delainek, Ponge egyszín és mintázott batistok és kartonok, — itten helyszüke végett elő nem sorolható mindenféle rőfös és rövidáru cikketeket, paplanokat mérték után is készítették és üzleti elvem mindég az less, hogy „Élni és élni hagyni”. Minden olcsó és sommi sem drága.